



## BLADLUS OG HAVRERØDSOT I REGISTRERINGSNETTET 2016-2017

STØTTET AF

# Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er fundet mest havrerødsot i vinterhvede. I de tidligt såede vinterhvedemarker med meget havrerødsot er der opnået en bekæmpelseeffekt på ca.95 procent ved 1-2 skadedyrssprøjtninger i efteråret.

Forekomsten af bladlus i vinterbyg og vinterhvede følges hvert efterår i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Bladlusene overfører viruset havrerødsot. Der bedømmes i de mest milde områder i landet og i tidligt såede marker (før 15. september).

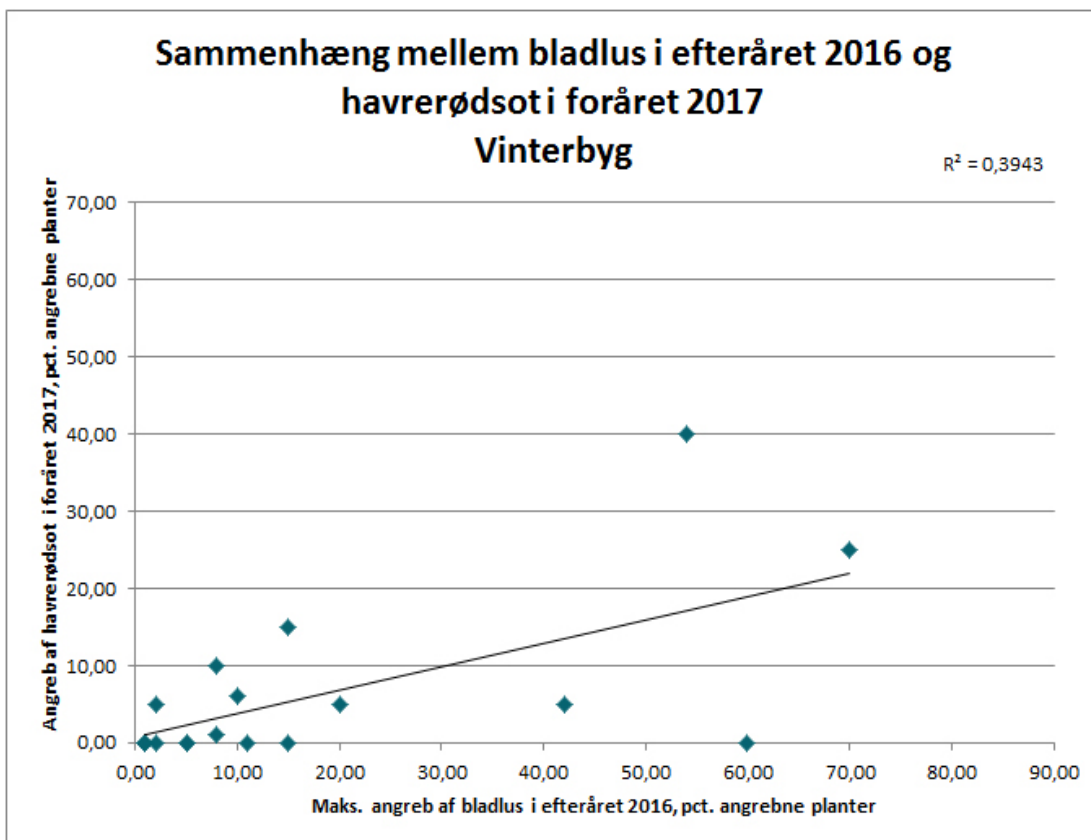
Hvis der sprøjtes mod bladlus i efteråret i marken, som indgår i registreringsnettet, skal der efterlades et ubehandlet område (1 sprøjtespor min. 100 m lang). I foråret skal angrebsgraden af havrerødsot bedømmes både i det ubehandlede og evt. behandlede område. Formålet hermed er at koble forekomsten af bladlus i efteråret med angrebsgraden af havrerødsot om foråret, ligesom effekten af evt. sprøjtning kan vurderes.

Det fremgår af figur 3-4 nederst, at der i efteråret 2016 har været en del bladlus i flere marker. Der blev fundet flest bladlus i vinterhvede. Der er også fundet mere havrerødsot i hvede end i vinterbyg.

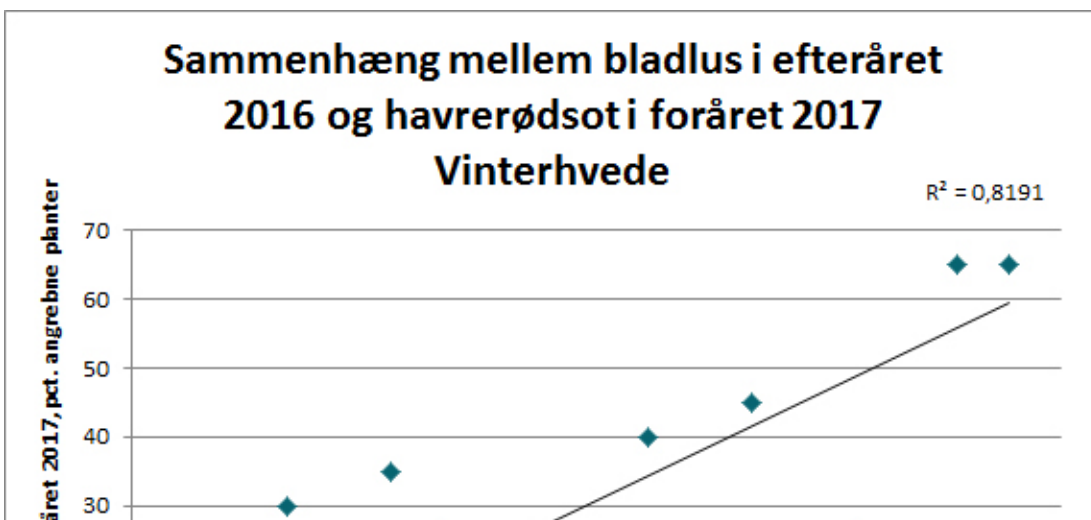
## SAMMENHÆNG MELLEMLADLUS OG HAVRERØDSOT

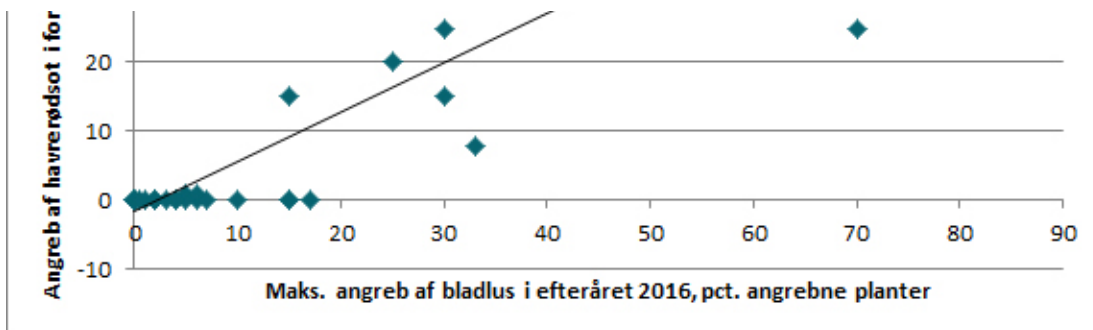
I tabel 1 og 2 ses konsulenternes indrapporteringer af procent planter angrebet af bladlus i registreringsnettet i efteråret og angreb af havrerødsot i foråret. Angrebene i vinterbyg er bedømt medio-ultimo maj, mens angrebene i vinterhvede er bedømt primo juni 2017.

I figur 1-2 ses sammenhængen mellem procent planter angrebet af bladlus i efteråret 2016 og angreb af havrerødsot i 2017 i ubehandlet. Det fremgår, at der i flere tilfælde i vinterbyg har været en del bladlus uden ret meget havrerødsot til følge i foråret. Der er opnået en korrelation mellem bladlusangreb og havrerødsotangreb på 0,81 hhv. 0,39 i vinterhvede hhv. vinterbyg. Den lave korrelation i vinterbyg skyldes især af en observation på en lokalitet, hvor der er blevet fundet op til 60 pct. planter med bladlus i efteråret, men ingen havrerødsot i foråret.



Figur 1. Sammenhæng mellem bladlus i efteråret 2016 og havrerødsot i foråret 2017 for vinterbyg.





**Figur 2.** Sammenhæng mellem bladlus i efteråret 2016 og havrerødsot i foråret 2017 for vinterhvede.

## EFFEKT AF SPRØJTNING MOD BLADLUS/HAVRERØDSOT

I vinterbyg er der modtaget optællinger af angreb af havrerødsot fra 24 lokaliteter. Der er sprøjtet mod bladlus på 18 lokaliteter, hvor der er sprøjtet 1 gang på 15 lokaliteter og 2 gange på 3 lokaliteter.

I gennemsnit i de 18 ubehandlet marker var der 6,2 procent planter angrebet af havrerødsot, hvilket blev reduceret til 0,7 procent angrebne planter (ca. 90 procent bekæmpelse).

I de 3 marker med de kraftigste angreb af havrerødsot (15-40 procent angrebne planter) blev der udført 1 sprøjtning, og angrebene blev reduceret fra 27,0 til 1,3 procent angrebne planter i gennemsnit af de 3 lokaliteter (95 procent bekæmpelse).

I vinterhvede er der modtaget optællinger af angreb af havrerødsot fra 34 lokaliteter. Der er sprøjtet mod bladlus på 25 af lokaliteterne, hvor der er sprøjtet 1 gang på 21 lokaliteter og 2 gange på 4 lokaliteter.

I gennemsnit i de 25 ubehandlet marker var der 15,7 procent planter angrebet af havrerødsot, hvilket blev reduceret til 0,9 procent angrebne planter ved bekæmpelse (94 procent bekæmpelse).

I de 11 marker med de kraftigste angreb af havrerødsot (15-65 procent angrebne planter) blev angrebet reduceret fra i gennemsnit 34,5 til 2,0 procent angrebne planter (94 procent bekæmpelse). Der blev udført 1 sprøjtning i 8 af markerne, og angrebet blev reduceret fra 37,5 til 2 (95 procent bekæmpelse). Der blev udført 2 sprøjtninger i 3 af markerne, og angrebene blev reduceret fra 26,7 til 2,0 procent angrebne planter (93 procent bekæmpelse).

Effekten af sprøjtning i vinterbyg og vinterhvede kan ses på billede 1-2.

**Tablet 1.** Indberetninger fra registreringsnettet i vinterbyg 2016-2017.

Forening	Lokalitetsnavn	Sådato	Maks. angreb af bladlus i	Procent angrebne planter af havrerødsot i	Sprøjtetidspunkt(er)	Middel

			efteråret 2016, pct. angrebne planter	foråret 2017				
				Ubehand- let	Behand- let			
Agrinord	Chr. Høj	05-09	1	0				
Centrovise	5300 Kerteminde, usprøjtet	14-09	1	0				
	5300 Kerteminde, sprøjtet	14-09	0		0	30-10	0,15 kg Karate	
	MWL Søndersø	07-09	5	0,5				
	SKO Hjemme, usprøjtet	15-09	15	0				
	SKO hjemme, sprøjtet	15-09	1			0	07-10	0,1 kg Karate
	KLP hjemme, usprøjtet	06-09	5	0				
	KLP hjemme, sprøjtet	06-09	0			0	08-10	0,1 kg Karate
Djursland Lbf.	Elkjær, usprøjtet	07-09	1	0				
	Elkjær, sprøjtet	07-09	0			0	06-10	0,2 l Mavrik 2F + 0,1 l Mavrik 2F
Kolding Herreds Landbrugsfor-ening	Klaus Thaisen. Sdr. Bjert, usprøjtet	27-08	54	40				
	Klaus Thaisen, Sdr. Bjert, sprøjtet	27-08	3			0	19-09	0,20 kg Karate
	Ole Thiel Nielsen. Agtrupvig, usprøjtet	10-09	42	5				

	Ole Thiel Nielsen, Agtrup, sprøjtet	10-09	3		0	27-09	0,15 kg Karate
LandboSyd	EJD, Felsted, usprøjtet	14-09	8	1			
	EJD, Felsted, sprøjtet	14-10	0		0,5	05-10	0,05 l Mavrik 2F
		30-10					0,2 kg Karate
	HPH, Avnbøl, usprøjtet	14-09	20	5			
	HPH, Avnbøl, sprøjtet	14-09	15		1	16-10	0,2 l Mavrik 2F
Landbrugsrådgivning Syd	Apterp, usprøjtet	14-09	2	0			
	Apterp, sprøjtet	14-09	10		0	05-10	0,20 kg Karate
	Ballum Enge, usprøjtet	01-09	20	0			
	Ballum Enge, sprøjtet	01-09	60		0	23-09	0,20 kg Karate
						05-10	0,15 kg Karate
Lemvig-egnens Lbf.	Engbjerg Lemvig	06-09	2	8			
	Kabbel, Lemvig, usprøjtet	04-09	1	0			
	Kabbel, Lemvig, sprøjtet	04-09	0		0	04-10	0,15 l Cyperb 100
	Vandborg, Lemvig, usprøjtet	07-09	2	5			
	Vandborg, Lemvig, sprøjtet	07-09	0		5	24-10	0,2 l Cyperb 100

LMO	8781 Stenderup	01-09	4	0			
	8471 Sabro, usprøjtet	07-09	5	0			
	8471 Sabro, sprøjtet	07-10	1		0	07-10	0,15 kg Karate
SAGRO	Tarp, usprøjtet	10-09	11	0			
	Tarp, sprøjtet	10-09	1		0	08-10	0,1 l Cyberb
							17-10
Sønderjysk Lbf.	Bram, usprøjtet	05-09	10	6			
	Bram, sprøjtet	05-09	0		0	03-10	0,12 kg Karate
	Svend, Halk, usprøjtet	03-09	70	25			
	Svend, Halk, sprøjtet	03-09	0		3	07-10	0,15 kg Karate
VKST	Flintinge	12-09	20	5			
	Gyldenholm, usprøjtet	08-09	8	10			
	Gyldenholm, sprøjtet	08-09	0,5		1	26-09	0,20 kg Karate
	Skalsbjerg, usprøjtet	07-09	15	15			
	Skalsbjerg, sprøjtet	07-09	0,5		1	29-09	0,20 kg Karate
Østdansk Lbf.	Jyderup	13-09	1	0			

**Tabel 2.** Indberetninger fra registreringsnettet i vinterhvede 2016-2017.

Forening	Lokalitetsnavn	Sådato	Maks. angreb af bladlus i efteråret 2016, pct. angrebne planter	Procent angrebne planter af havrerødsot i foråret 2017		Sprøjtetidspunkt(er)	Middel
				Ubehand-let	Behand-let		
Agrinord	Gjøl	27-08	0	0			
	MWL Allesø, usprøjtet	06-09	5	1			
	MWL Allesø,	06-09	0		0	27-10	0,15 kg

Centrovicce	sprøjtet						Karate
	5300 Kerteminde, usprøjtet	15-09	0	0			
	5300 Kerteminde, sprøjtet	15-09	0		0	30-10	0,15 kg Karate
	SKO hjemme, usprøjtet	15-09	15	0			
	Sko hjemme, sprøjtet	15-09	1		0	07-10	0,15 kg Karate
	KLP hjemme, usprøjtet	08-09	4	0			
	KLP hjemme, sprøjtet	08-09	0		0	08-10	0,15 kg Karate
Djursland Lbf.	Rodskov, usprøjtet	07-09	6	1			
	Rodskov, sprøjtet	07-09	2		0,01	06-10	0,04 l Nexide CS + 0,04 l Nexide CS
Kolding Herreds Lbf.	Jens-Anders Andersen. Sdr. Bjert, usprøjtet	07-09	33	8			
	Jens-Anders Andersen. Sdr. Bjert, sprøjtet	07-09	12		0	04-10	0,1 kg Karate
	Johs. Møller Jensen, Pjedsted, usprøjtet	01-09	70	25			
	Johs. Møller Jensen, Pjedsted, sprøjtet	01-09	18		0	23-09	0,1 l Cyberb 100
	EJD, Felsted, usprøjtet	07-09	6	1			
		07-09	0		0	05-10	0,05 l Mavrik

LandboSyd	EJD, Felsted, sprøjtet					30-10	2F 0,2 kg Karate
	BOH, Vester Sottrup, usprøjtet	08-09	50	40			
	BOH, Vester Sottrup, sprøjtet	08-09	4		5	22-09	0,2 kg Karate
						07-10	0,025 l Nexide CS
	HRC, Blans, usprøjtet	06-09	15	15			
	HRC, Blans, sprøjtet	06-09	2		0	20-09	0,2 kg Karate
10-10						0,15 l Cyperb 100	
Landbrugs- rådgivning Syd	Apterp, usprøjtet	06-09	5	0			
	Apterp, sprøjtet	06-09	20		0	05-10	0,2 kg Karate
Lemvig- egnens Lbf.	Kabel, Lemvig	07-09	0	0			
	Vandborg, Lemvig, usprøjtet	07-09	2	0			
	Vandborg, Lemvig, sprøjtet	07-09	0		0	24-10	0,1 l Cyperb 100
LMO	8722 Hedensted	10-09	2	0			
	8781 Stenderup	08-09	2	0			
	Bjerringbro	13-09	1	0			
	Lyngbygård	12-09	3	0			
	Hjerting Åge Nielsen, usprøjtet	10-09	17	0			
	Hjerting Aage	10-09	4		0	07-10	0,2 kg



SAGRO	Nielsen, sprøjtet						Karate
	Lille Darum, usprøjtet	09-09	7	0			
	Lille Darum Sprøjtet, sprøjtet	09-09	2		0	01-10	0,1 kg Karate
Sønderjysk Lbf.	Bonde Erlev, usprøjtet	31-08	85	65			
	Bonde Erlev, sprøjtet	31-08	10		3	29-09	0,2 kg Karate
	Brian, Halk, usprøjtet	08-09	60	45			
	Brian, Halk, sprøjtet	08-09	2		3	06-10	0,15 l Fastac
	Ultang, usprøjtet	05-09	80	65			
	Ultang, sprøjtet	05-09	5		5	05-10	0,15 kg Karate
Vestjysk Lbf.	Dejrup	07-09	2	0			
	Ringkøbing, usprøjtet	12-09	4	0			
	Ringkøbing, sprøjtet	12-09	0		0	11-10	0,1 kg Karate
VKST	Møn, usprøjtet	13-10	15	2			
	Møn, sprøjtet	23-09	1		0	23-09	0,1 l Cyperb 100
	Gåbensevej	08-09	10	0			
	Sandby, usprøjtet	09-09	15	30			
	Sandby, sprøjtet	09-09	2		1	27-09	0,13 l Fastac
	Holtegaard, usprøjtet	05-09	25	20			
	Holtegaard, sprøjtet	05-09	15		1	22-09	0,05 l Mavrik 2F
	Gyldenholm, usprøjtet	31-08	30	25			

	Gyldenholm, sprøjtet	31-08	1		1	20-09	0,1 l Cyperb 100
						17-10	0,1 l Mavrik 2F
	Bisserup, usprøjtet	10-09	25	35			
	Bisserup, sprøjtet	10-09	0,5		1	04-10	0,1 l Mavrik 2F
	Løve, usprøjtet	01-09	30	15			
	Løve, sprøjtet	01-09	0,5		2	28-09	0,2 kg Karate
Østdansk Lbf.	Tybjerg, usprøjtet	03-09	0,1	0			
	Tybjerg, sprøjtet	03-09	0		0	05-10	0,12 l Mavrik 2F
	Roholte	09-09	0,5	0			

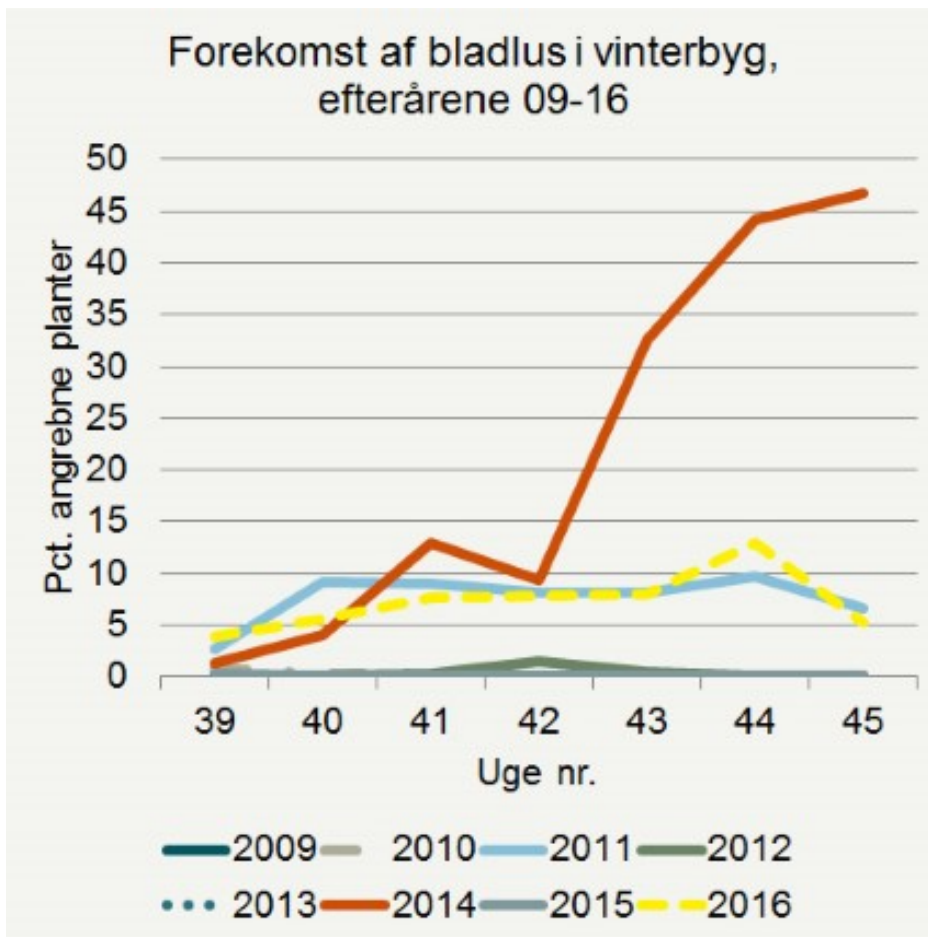


**Billede 1.** Effekt af sprøjtning i vinterbyg på lokaliteten Klaus Thaisen, Sdr. Bjert. Til venstre ses ubehandlet med 40 procent angrebne planter med havrerødsot. Til højre ses behandlet med 0 procent angrebne planter med havrerødsot. Foto: Aksel Ravn, Kolding Herreds Landbrugsforening.

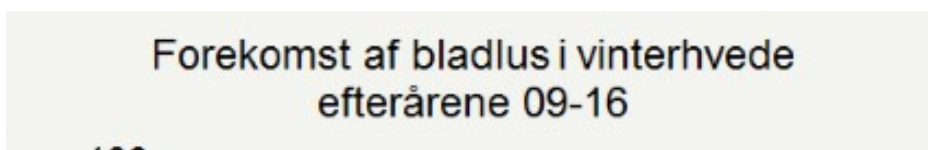


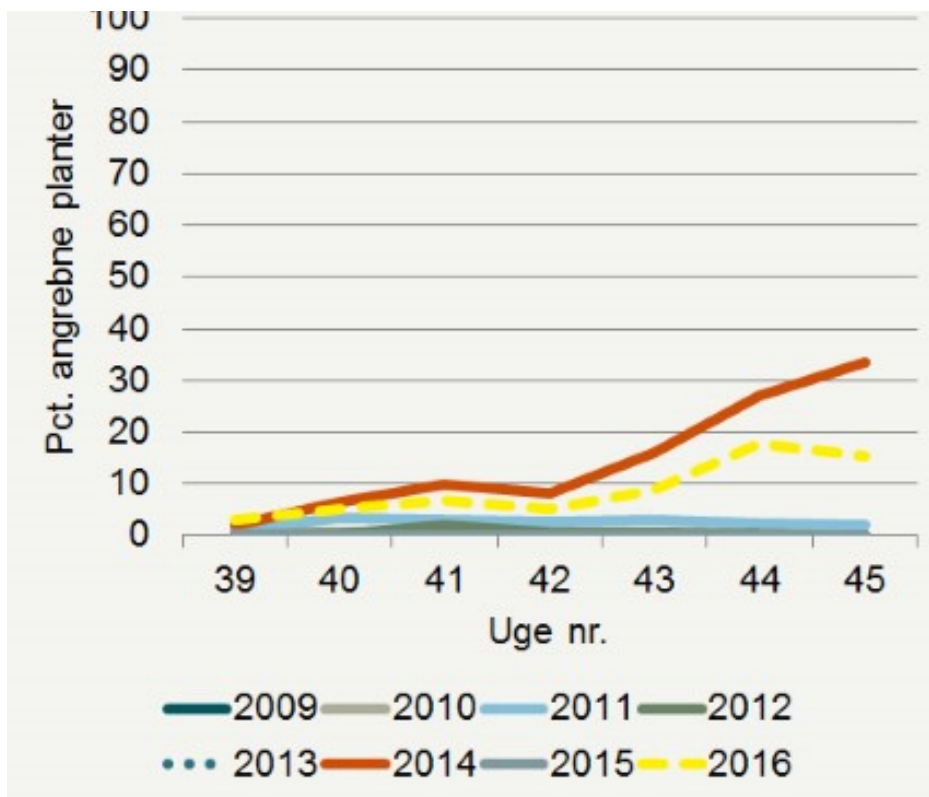


**Billede 2.** Effekt af sprøjtning i vinterhvede på lokaliteten Bisserup. I forgrunden ses ubehandlet med 35 procent angrebne planter med havrerødsot. I baggrunden ses behandlet med 1 procent angrebne planter med havrerødsot. Foto: Hans Christian Jacobsen, VKST.



**Figur 3.** Forekomsten af bladlus i vinterbyg i efterårene 2009-2016 i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Årligt er der bedømt i omkring 20 marker.





**Figur 4.** Forekomsten af bladlus i vinterhvede i efterårene 2009-2016 i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Årligt er der bedømt i omkring 35 marker.